

Een bijdrage van Stichting Nationaal Landschapskundig Museum 'Telluris', H.A. Visscher

Dr. H. A. Visscher vertelt over zichzelf en zijn werk

Reeds in mijn jeugd had ik belangstelling voor de kenmerken van landschappen en hun ontstaan. In verband hiermee studeerde ik ook fysische geografie in Utrecht. Vervolgens was ik aanvankelijk universitair werkzaam op met name geomorfologisch terrein. Toen schreef ik ook mijn proefschrift over de Famenne en noordelijke Ardennenzoom. Intussen bleek mij dat boeiend en aantrekkelijk landschappelijk erfgoed steeds meer door grondverzet en andere ontwikkelingen werd aangetast en dit in ons land en omgeving zelfs in extreme mate het geval was.

Om hier iets tegen te kunnen doen besloot ik me met het beleid te gaan bemoeien. Hierbij werd de Rijksoverheid mijn belangrijkste opdrachtgever. In dat kader betrad ik het terrein van de (wetenschappelijke) beleidsvoorbereiding, beleidsontwikkeling en advisering van de bestuursrechtspraak. Bovendien opende ik 25 jaar geleden in Dordrecht een aan het Nederlands landschappelijk erfgoed gewijd museum. Verder startte onze stichting in 2004 het zowel toeristisch-recreatief als educatief project 'Op Geopad'. Bij de genoemde activiteiten werden en worden geregeld interessante ontdekkingen gedaan. Hierdoor bleek dat allerlei delen van Nederland boeiender zijn dan bekend was.

Voor U lijkt ons met name van belang te weten, dat de Utrechtse Heuvelrug een van de streken is die via ons project 'Op Geopad' speciale aandacht kreeg. Onze inventarisaties rechtvaardigen m.i. de conclusie dat een groot deel van de Utrechtse Heuvelrug landschapshistorisch in meer dan een opzicht van internationale betekenis is en uit dien hoofde zelfs de status van geopark verdient.

Het Nationaal Landschapskundig Museum

In Nederland vinden wij een grote verscheidenheid aan boeiende landschappen, die vertellen over de veelbewogen geschiedenis, welke ons woongebied onder invloed van de natuur en mens doormaakte. Wie hierover meer wil weten kan sinds 1985 terecht in het:

NATIONAAL LANDSCHAPSKUNDIG MUSEUM en DOCUMENTATIECENTRUM 'TELLURIS'

Dat is gevestigd op het adres Reeweg Oost 145 te (3312 CN) Dordrecht (zie de foto). Het museum werd gesticht door de fysisch geograaf Dr. H. A. Visscher en ondergebracht in twee, bij elkaar gelegen architectonisch interessante panden uit het begin van de 20ste eeuw. De benaming 'Telluris' van de instelling is de tweede naamval van het Latijnse tellus, dat landschap of landstreek betekent. Met de naam telluris wordt dus aangegeven, dat het museum en documentatiecentrum over landschappen informeren gaat.

De collectie heeft daarbij betrekking op het karakteristieke, bijzondere en aantrekkelijke van de Nederlandse landschappen en hetgeen zij ons tonen over een min of meer ver verleden. In het museum is daardoor te zien hoe boeiend en inspirerend de Nederlandse landschappen kunnen zijn en derhalve moeten blijven.

Om voorlichting te kunnen geven over de informatie- en belevingswaarden van de Nederlandse landschappen werden onder meer literatuurgegevens verzameld en verkenningen uitgevoerd. Bij de

verkenningen zijn duizenden foto's en dia's gemaakt. Veel foto's worden na vergroting geregeld geëxposeerd en de dia's op gezette tijden vertoond in presentaties.

Behalve uit foto's bestaat de collectie onder andere uit antieke en recentere plattegronden en landkaarten, kleine maquettes, enkele bodemprofielen, bodemmonsters, een aantal etsen en enige schilderijen. Verder beschikt het museum over een omvangrijke bibliotheek, waarvan de werken op verzoek kunnen worden ingezien.

Exposeren is één manier om te attenderen op de waarden van de Nederlandse landschappen, publiceren een andere. Het museum heeft daarom tientallen rapporten uitgebracht over bepaalde landschapstypen en streken. Verder werd er een reeks rapporten geschreven over interessante reliëfvormen van ons land. Bovendien schonken wij de gemeente waar het museum is gevestigd in een reeks afzonderlijke afleveringen extra aandacht.

Sinds maart 2004 worden ook landschapsgidsjes voor wandelaars en fietsers gepubliceerd. De gegevens van de rapporten en gidsjes zijn voor een deel verkregen door eigen verkenningen, die zelfs ontdekkingen van tot dan toe onbekende situaties opleverden. Sommige rapporten werden later omgezet in boeken. De rapporten, gidsjes en boeken vormen de Serie Telluris, waarover een afzonderlijke folder en catalogus nadere informatie verschaffen.

Behalve de afleveringen van genoemde serie brengt het museum ook het tweemaandelijks mededelingenblad Ons Landschap uit.

Door al deze publicaties fungeert het museum tevens als documentatiecentrum.

Achter beide museum panden ligt een 36 meter diepe tuin waar enkele typen microreliëf van de Nederlandse landschappen zijn nagebootst. Bovendien werd een strook openbaar groen tegenover de panden als reliëftuin ingericht.

Het museumcomplex kan men bezichtigen op zaterdag van 14-17 uur en volgens afspraak (tel. 078.6147476). De toegang is gratis, waarbij desgevraagd rondleidingen worden verzorgd. Per openbaar vervoer is het museum vanaf het Dordtse Centraal Station te bereiken met stadsbus 5 (richting Stadspolders, uitstappen halte Ceramstraat).

Afleveringen in de reeks 'Op Geopad'

Het gaat hier om eenvoudige brochures waarin telkens van een klein gebied de geschiedenis, kenmerken en daarmee verband houdende kwaliteiten worden beschreven. In de reeks verschenen inmiddels meer dan 100 afleveringen waarvan tientallen over de Utrechtse Heuvelrug.